

LIETUVOS
POLITINIŲ
KALINIŲ IR
TREMINIŲ SAJUNGOS
SAVAITRAŠTIS

TREMINIUS

2004 m. rugpjūčio 5 d.

Nr. 32 (613)

Eina nuo 1988 m. spalio 28 d.

Ilgas kelias į Lietuvą

Prieš 15 metų, 1989 m. liepos 28 d., Kėdainių aerouoste nusileido lėktuvas su pirmais 120 buvusių tremtinių palaikų iš Igarkos ir 20 palaikų nuo Laptevų jūros. Tai buvo ilgas grįžimo kelias į Lietuvą.

Šis kelias prasidėjo 1948 m. gegužės 22 d., kai sovietų okupantai, padedami vietinių sribų ir kitų kolaborantų, įvykdė patį masiškiausią trėmimą iš Lietuvos į Sibirą. Per šį trėmimą apie 5 tūkstančius žmonių ištremta į Igarką, t.y. nuo Krasnojarsko Jenisejaus upe 2000 km į šiaurę, į Užpoliarę, į amžinojo įšalo žemę. Iš 565 1948-1960 metais dėl bado ir šalčio mirusių tremtinių 277, t.y. 50 proc., mirė per pirmus 1,5 metų. Iš jų 70 proc. vaikai ir seneliai.

Proga aplankyti Igarką ir ką nors sužinoti apie nežinomą 1961 m. mirusio tėvo kapą atsirado 1988 m. spalio mėn. dalyvaujant R.Bakučio vadovaujamoje ekspedicijoje. Šioje ekspedicijoje dalyvavo režisierė L.Pangonytė, operatorius Z.Putilovas, jo padėjėjai J.Janisielis ir A.Brasko, žurnalistė V.Čep-

levičiūtė, komisijos stalinizmo nusikaltimams tirti narys J.Jurgelis, televizijos žurnalistas V.Kvietkauskas, fotomenininkas R.Urbokevičius, Lietuvos kultūros fondo atstovas V.Kizas ir trys buvę tremtiniai igarkiečiai: A.Lisanka, E.Smailienė ir aš, kaip Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio

Kauno grupės atstovas.

Šios ekspedicijos tikslas buvo fotografijos ir dokumentinio kino filmo priemonėmis parodyti, kaip gyvena ir dirba ten dar esantys lietuviai, taip pat užfiksuoti lietuvių kapinių apgailėtiną būklę. Šios ekspedicijos metu buvo sukurtas L.Pangonytės ir

Pirmosios ekspedicijos į Igarką abiejų grupių dalis dalyvių po 15 m. Kaune, prie paminklo "Žuvusiems už Lietuvos laisvę" J.Ivaškevičiaus nuotr.

Andrius KUBILIUS

Ar tikrai vėjus skirtas mažinti politinę korupciją

Šiek tiek atvėsus skandalo dėl vadinamosios korupcijos Seime įkarščiui, norėčiau pateikti keletą ramesnių pastabų, į kurias reikėtų atkreipti dėmesį, ypač kalbant apie parlamentarų. Atidžiai išklausiau viešai skelbtus A.Vidžiūno, taip pat G.Steponavičiaus ir E.Masiulio pokalbius (pabrėžiu, kad nekalbu apie V.Andriukaitį ar V.Kvietkauską) bei perskaičiau Seimo komisijos išvadas, atskirąsias nuomones ir manau, kad atėjo metas ieškoti atsakymo į pastarojo tyrimo iškeliamus paprastus klausimus dėl korupcijos.

Kas yra korupcija ir su kokia korupcija mes ruošiamės kovoti?

Neradus atsakymo į tuos klausimus liks nebeaišku, su kuo kovojame ir kokią korupciją turime įveikti. Pateikdamas šiuos klausimus nieko nekaltinu ir nieko neteisinu, tik tai noriu, kad kovos su korupcija vėjus nevirstų tikra psichoze (vartojant A.Brazausko žodžius) ir tokios kovos parodija.

Ar tikrai verslo lyderių prašymas telefonu, kad Seimo nariai atsižvelgtų į jų nuomonę priimant svarbius visai Lietuvai įstatymus yra korupcija? Vakaruose, kaip man yra žinoma, tai nėra laikoma korupcija, o teisėtas savo interesų gynimas.

(keliamą į 4 psl.)

Ingrida VĖGELYTĖ

Atsakingas momentas

Rugpjūčio 7 d. visus buvusius politinius kalinius, tremtinius, partizanus, visų kartų Laisvės kovotojus į Ariogalą sušauks Laisvės ugnis, skirta perduoti ateities kartoms.

Saugoti lietuviškas vertybes, buvusių politinių kalinių ir tremtinių išsaugotas dar iš anos Respublikos laikų, reikia ne tik per šventes. Artėja labai atsakingas metas – rinkimai į naują Seimą. Kai šalyje vykdoma itin stambaus masto šmeižto kampanija prieš politines partijas, Seimą ir visą mūsų dar neseniai ir taip sunkiai sukurtą parlamentinę santvarką, į tą patį kompromituojamą Lietuvos Seimą nusitaikė prorusiškos politinės ir visuomeninės jėgos. Turbūt niekam nepaslapstis, kad garsaus antikomunisto Viliaus Bražėno iš "Darbo" į "Archangelsko"

partiją perkrikštyta nauja politinė grupuotė, vedama atkaklaus ruso, tikisi su triumfu kaip dauguma įžengti į Lietuvos Seimą.

Todėl kaip tik dabar buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai turi susiburti naujam iššūkiui ir aktyviai dalyvauti politikos gyvenime bei remti savus žmones.

Rugpjūčio 7 d. Ariogaloje įvyks ir jungtinės Tėvynės sąjungos tarybos posėdis, kurio metu reitingavimui bus pateiktas kandidatų į Seimą sąrašas. Sąrašas yra didelis – apie 220 geriausių partijos narių ir rėmėjų. Tarp jų ir 35 su TS susijungusios Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos narių.

Tai labai svarbus ir atsakingas momentas visiems buvusiems politiniams kaliniams ir tremtiniams.

(keliamą į 3 psl.)

Aktualijos

■ Buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai kreipėsi į Prezidentą V.Adamkų dėl galimo visų Lietuvos buvusių politinių kalinių ir tremtinių atstovo (patarėjo) pareigybės steigimo. Bendrą kreipimąsi pasirašė LPKTS, LPKTB ir LPKS. Apie tokio atstovo pareigybės steigimo galimybę yra kalbėjęs pats Prezidentas V.Adamkus susitikime rinkimų kampanijos metu.

■ Apie bendradarbiavimą per Seimo rinkimus ir galimos koalicijos suformavimą naujame parlamente netrukus žada paskelbti Tėvynės sąjunga ir Liberalų ir centro sąjunga.

■ Vyriausioji rinkimų komisija sulaukė Mokesčių inspekcijos vizito. Jo tikslas – pradėti politinių partijų ir kandidatų pateiktų rinkimų finansinių ataskaitų patikrinimą.

■ Į naujos kadencijos Europos Komisiją Lietuva ketina siūlyti tą pačią atstovę – buvusią finansų ministrę D.Grybauskaitę.

■ Per beveik pusę metų Lietuvos gyventojų sumažėjo aštuoniais tūkstančiais.

■ Rusijoje vykstant Gamtos išteklių ministerijos reorganizacijai Lietuva nebegauna jokios informacijos apie numatytą naftos terminalo Kaliningrado srityje statybą, todėl tenka iš naujo ieškoti būdų, kaip sustabdyti jo statybą.

■ Rusijos Federacijos komunistų partijos lyderis G.Ziuganovas pažadėjo toliau taikyti organizacines priemones tiems komunistams, kurie perėjo į opoziciją jam.

■ Praėjusį pirmadienį Estijos oro erdvę pažeidė Rusijos lėktuvas, pritaikytas fotografuoti iš oro.

■ Opozicinis Baltarusijos liaudies frontas organizuoja protesto akciją prieš Rusijos karinių bazių dislokavimą šalies teritorijoje.

■ JAV paskelbė didelį teroro išpuolių grėsmės lygį gavusios duomenų, jog "Al Qaeda" planuoja teroro išpuolius. Tačiau didelė dalis gautos informacijos yra kelerių metų senumo, o JAV spaudoje rašoma, jog pareigūnai nėra įsitikinę, kad kovotojų tinklas tęsia galimų taikinių stebėjimą.

Pilietinis judėjimas "Kitas pasirinkimas" – kas tai?

Pabaiga.
Pradžia Nr. 31

Pilietinis judėjimas "Kitas pasirinkimas" dėstydamas savąjį politinį pasjansą piešia gan juodas Lietuvos ateities spalvas, demokratijos likučių griūtį ir kitatautį diktatorių. Tokia pozicija gal skirta apspangusiems inteligentams pažadinti, bet ne sovietizmo paveiktai tautos daliai išblavinti ir pakelti. Baimės ideologija būdinga policinei tvarkai ir kalėjimų sistemai, bet ne demokratijai, kurią privalome puoselėti. Pagaliau tai neigiama reklama, kurios poveikis dažniausiai yra veiksmingis. Kam tai naudinga?

1990 m. Lietuva atkūrė nepriklausomybę, iškėlusi 750 metų valstybingumo vėliavą, sutelkusi patriotines jėgas, pasinaudodama palankia tarptautine padėtimi. Priešai visą laiką bijojo mūsų dvasios stiprybės, ryžto ir valios, todėl persekiojo tikėjimą, nekentė išeivijos. Okupantai valdė skaldydami visuomenę, skleisdami melą, diegdami savo komunistinę ideologiją, kalė į galvas nepilnavertiškumo kompleksą, melavo ir mulkino. Tam jie negailėjo lėšų net savo imperijos griuvimo išvakarėse. "Kitas pasirinkimas" irgi negaili didelių lėšų savo teorijoms skleisti. Jų spaudos tiražas jau nurungė kai kurių didmiesčių dienraščius. Bet tiražas su akademiniams apmąstymais – dar ne veikla, o reti puikūs straipsniai vargiai ar bus pagauti ir suprasti "klanų grumtynių ir suokalbių" jūroje.

Keliame Lietuvą ar norime griauti?

Lietuvos pasiekimus temdo vidaus problemos. Bet aiškinti, kaip tai daro pilietinio judėjimo laikraštis "Baltijos kelias", jog tai yra klanų tarpusavio kova dėl valdžios (turi omenyje paksininkus ir zuokininkus) ir ji "pavojingesnė už ardumą nedraugiškų mums valstybių specialiųjų tarnybų veiklą", – ne kas kita kaip priežastis ir pasekmės sukeitimas vietomis. Ar užmiršote, kodėl net trys kaimyninės šalies diplomatai buvo išprašyti iš Lietuvos po prezidento skandalo? O jeigu asmeniškai nemylite A.Zuoko ar nepatinka "odžiozinė mūsų politinio gyvenimo figūra A.Brazauskas – šalį valdančiųjų korumpuotų neokomunistų galva", – negi griau-

site Mindaugo tiltą, Vilniaus dangoraižius, naująjį savi-valdybės pastatą ar išarsite Konstitucijos prospektą? Ir nereikėtų mūsų lyginti su Baltarusija ar Rusija "prieš pat ateinant ten į valdžią jų autokratiniais vadovams". Mūsų kaimynai grožisi savo kariuomenių paradais, džiaugiasi, kad šalia vištų mėlynom kojom parduotuvėse jau yra brangių prekių. Mūsų bėdos kitokio pobūdžio, nes mūsų padangėje skraido NATO lėktuvai. Mūsų problema – iškovotos dar gležnos demokratijos kokybė. Mes siekiame, kad demokratija plačiau tarnautų visuomenei. Protinkime žmones, skatinkime būti aktyvesnius, rodykime pavyzdžius Europos Sąjungos senbuvėse, bet ne Baltarusijoje ar okupacijos praeityje. Mūsų nesėkmės toli gražu nelygintinos su klanų ar sąmokslų teorijomis, bet su okupacijos ir sovietizmo pasekmėmis. "Kitam pasirinkimui" nereikėtų moksliniais išvedžiojimais pridengti melo.

Valdančioji koalicija, kurioje iškilo V.Uspaskichas ir K.Prunskienė, ir joje daugumą sudarantys sovietinės nomenklatūros atstovai niekaip negali ir nenori įveikti šešėlinės ekonomikos. Jų ideologijos išauklėti ir jiems dirbantys vadovai eilinius darbo žmones, anot K.Donelaičio, laiko už drimelį, mokėdami už darbą minimalius atlyginimus arba net jų dalį. "Baltijos kelias" tarsi sovietinis "Trud" rašo, kad jei "turėtume stiprias profsąjungas – nereikėtų išgyventi dėl politikų primesto skandalo", – kuo ne "profsąjungos – komunizmo mokykla", kaip skelbė okupantai. Padidėjusias valstybės pajamas valdžia paverčia savo turtu, viešbučiais, privilegijomis, numesdami tarsi išmaldą po 20 litų pensininkams. Visur pabrėždami savosios Vyriausybės "ypatingus" laimėjimus. Valdžios politika pražūtinga tautai, nes jaunimas palieka tėvynę, – išvažiavusiųjų į Vakarus darbo ieškoti skaičius viršijo iš-tremtųjų skaičių sovietų laikais. Bet valdžia džiaugiasi ekonominiiais rodikliais, nes padidėjo nacionalinis produktas skaičiuojant vienam gyventojui, – gamybos ir paslaugų kiekį dalija iš mažesnio gyventojų skaičiaus. Kuo ne puota maro metu...

Bet ar dėl to kaltas visas

Seimas ir tik jis? Juk šis Seimas vis dėlto sugebėjo pašalinti kitos valstybės veikiamą prezidentą, gražino Lietuvos garbę. Nekaltinkime tik save, kai veikia ir išorės jėgos.

Pilietinis judėjimas "Kitas pasirinkimas" mato savaip ir todėl didžiuliu tiražu leidžiamame laikraštyje kerta iš peticijos: "Šalyje prasidėjo vadina-mųjų tradicinių partijų daugelį metų vykdytos nomenklatūrinės politikos agonija". Keista, bet daugiausia pylos susilaukia ne valdančioji koalicija ir jos globojama senoji sovietinė nomenklatūra, ne kolchozų išsiilgę seimūnai "komunarai", bet kaip tik dešinieji – liberalai ir konservatoriai. Pasirodo, "konservatorių vadovybė taip ir liko kurčia "Kito pasirinkimo" reikalavimui... viešai ir principingai atsiriboti nuo "darbiečių" ir jų lyderio paramos". Gaila garsių filosofų, nes jie nežino, kad Lietuvoje nėra Konservatorių partijos. Yra Tėvynės sąjunga ir joje – Politinių kalinių ir tremtinių frakcija. Judėjimas skelbia, kad Lietuvos valstybingumo ir demokratijos pamatai griaujami iš dviejų pusių – K.Prunskienės (su paksistais) "kairės" ir V.Uspaskicho skubiai formuojamos "naujosios dešinės".

Atskiri teiginiai panašūs į tiesą, bet ta tiesa lyg ir padrika, filosofiskai hipertrofuota, paremta baime, siaurai fokusuota griauti, nors reikėtų sttyti ir kelti. Judėjimo iniciatoriai net drįsta teigti, kad ne V.Adamkus yra tikrasis prezidento rinkimų laimėtojas, nes tikrieji laimėtojai – V.Uspaskichas ir K.Prunskienė. Kuo ne garsiosios R.Pakso dvasinės įkvėpėjos kirpėjos Lolašvili pranašystės, po kurių Generalinės prokuratūros ir Specialiųjų tyrimų tarnybos pradėtas vadinamasis seimūnų korupcijos skandalas gali pasirodyti pagrįstas ir neturintis valstybės griovimo požymių?

Ilgai ruoštas Seimo puolimas ir pažeminimas visuomenės akyse, su dideliu pasigardžiu išpūstas žiniasklaidos, kažin ar būtų įmanomas normalioje demokratinėje valstybėje. Kaltinimai be akivaizdžių įrodymų primena NKVD metodus pokario metais, kai Lietuvos patriotai buvo pasmerkiami kankinimais išgavus "prisipažinimus".

(keliamo į 4 psl.)

Dėl "Komentaro"

Liepos 1 d. (Nr. 27) "Tremtinių" išspausdintas "Komentaras", kuriame skaitytojais informuojami apie tai, jog "brželio 19 d. įvykusiame LPKTS tarybos posėdyje Druskininkų sk. pirmininkas G.Kazlauskas Alytaus, Druskininkų ir Varėnos sk. vardu perskaitė pareiškimą, kuriame ultimatyviai reikalaujama atskirti LPKTS veiklą nuo Tėvynės sąjungos Politinių kalinių ir tremtinių frakcijos (TS PKTF) veiklos ir išrinkti naują LPKTS vadovybę. Ant- raip išvardytų skyrių vadovai, aktyviai kurstomi B.Gajausko ir V.Briedienės, grasina įkurti naują organizaciją". Tokia šio "Komentaro" įžanga.

Jį išspausdinus sujudo LPKTS Alytaus skyriaus ir kitų minimų "Komentare" skyrių pirmininkai, nepatenkinti, kad "Komentare" minimos K.Prunskienės ir R.Pakso pavardės (kai kalbama apie tai, jog tokia veikla siekiama susilpninti bei izoliuoti TS PKT frakciją ir Tėvynės

sąjungą). Tačiau kad birželio 17 d. Alytuje vyko slaptas "suokalbininkų pasitarimas", kuriame B.Gajauskas ragino kurti naują tremtinių partiją, niekas nencigia.

"Jau turime Medenecko politinių kalinių partiją, Pancerinos organizaciją "58" ir kitas atskilusias nuo LPKTS, kurios nieko gera nenuveikė. Ar B.Gajauskas, ragindamas kurti dar vieną partiją, nesiekia to paties?" – pateikiamas retorinis klausimas "Komentare".

Kai kurie LPKTS Alytaus, kitų Dzūkijos skyrių nariai "Tremtinių" pasirodžius "Komentaru" labai įsižeidė. Juos užgavo tai, kad paminėtos R.Pakso, K.Prunskienės, J.Borisovo ir V.Uspaskicho pavardės tarsi "klįjuojamos" kiekvienam šių skyrių nariui. Ne, mielieji, niekas jūsų neatpatina su išvardytomis personomis, prisimintas tik jų siekis skaldyti ir valdyti. Jei šis "Komentaras" ką nors įžeidė, atsiprašome.

"Tremtinio" redakcija

Susijungimas bendrai dirbti

Liepos 21 d. įvyko TS Panemunės-Šančių ir PKTF Kauno sk. Panemunės posk. jungiamasis susirinkimas. PKT frakcija buvo įkurta birželio pradžioje, o jos aktyvas su TS Panemunės-Šančių skyriumi pradėjo bendradarbiauti netrukus po TS ir LPKTS jungiamojo suvažiavimo. PKT frakcijos Kauno sk. Panemunės posk. atstovai aktyviai dalyvavo praėjusioje rinkimų kampanijoje: buvo deleguoti į penkias apylinkių rinkimų komisijas, rinkimus stebėjo 15 stebėtojų.

Susirinkime padėkos raštais už nuoširdžią veiklą apdovanoti frakcijos aktyvistai:

Žala atlyginama

Buvusiems tremtiniams pravartu žinoti, kad ir šandien už prarastą sveikatą nelaimingo atsitikimo ar profesinės ligos atveju jiems dirbant buvusioje SSRS žala atlyginama iš Lietuvos valstybės biudžeto. Žinoma, jei ši žala jam nėra atlyginama tos valstybės, kurioje jis prarado sveikatą.

Pagal naujas įstatymo pataisas, žalos atlyginimą galima gauti nuo 2003 m. sausio 1 d., t.y. net atgaline data.

Neretas atvejis, kai buvusiems tremtiniams, nežinodami apie šią naują įstatymo pataisą, negauna žalos atlyginimo. Štai praėjusį mėnesį į Seimo

Virginija Kalnaitienė, Dalia Tiškienė, Junelė Pūrienė, Vladas Songaila ir kiti. Dalyvavo Seimo narys E.Zingeris, Kauno tarybos narys, mero patarėjas A.Kupčinskis, Lietuvos Sąjūdžio pirm. R.Kupčinskis. Frakcijos nariai iškėlė keletą visuomenei opių klausimų: žemės gražinimo savininkams, dėl valstybinio statuso Tremties ir rezistencijos muziejui, esančiam Kaune, Ramybės parke, suteikimo. Seimo narys E.Zingeris stebėjosi, kodėl tokia skaudžia istorine praeitimi nepakankamai rūpinamasi, ir pažadėjo šio klausimo nepalikti neišspręsto.

Vytautas GULIOKAS

narį dr. Povilą Jakučionį kreipėsi kretingiškis A.M., buvęs ištremtas į Krasnojarsko kraštą. Jis susižeidė dirbdamas traktorininku. Jam nustatyta 80 proc. profesinio ir 60 proc. bendro nedarbingumo. Rusija žalos atlyginimą mokėjo iki 1992 metų, o vėliau liovėsi. Kretingiškis kreipėsi į P.Jakučionį pagalbos.

Į Seimo nario užklausimą Socialinės ir darbo apsaugos ministerijai buvo atsakyta, kad dabar veikia naujas LR žalos atlyginimo dėl nelaimingų atsitikimų darbe ar susirgimų profesine liga laikinojo įstatymo pakeitimo įstatymas.

(keliamo į 3 psl.)

Atsakingas momentas

(atkelta iš 1 psl.)

Nuo to, ar tarybos nariai susirinks į Ariogaloje vyksiantį posėdį, ar dalyvaus reitingavime, ar balsuos už savus, priklausys galimybė buvusiems politiniams kaliniams ir tremtiniams kovoti dėl vietų Seime jungtinės Tėvynės sąjungos sąrašė. Atėjo metas nesidairyti į blizgučius, o pasirūpinti savo ir savo žmonių reikalais. Ypač tai turi suvokti tarybos nariai iš Politinių kalinių ir tremtinių frakcijos. Beje, TS tarybos nariais yra ir 12 dar nesusijungusių skyrių pirmininkai. Skyrių nariai taip pat turi suvokti padėties rimtumą ir dvejojančius TS tarybos narius iš LPKTS paraginti, padrašinti ir paremti.

Besibaigianti šio Seimo kadencija parodė, kaip sunku kovos lauke vienam: buvusiems politiniams kaliniams ir tremtiniams atstovaujantis Seimo narys dr. Povilas Jakučionis dirba sąžiningai, bet tai – tik vienas mandatas. Dabar yra puiki galimybė Seime turėti tokius garbingus atstovus kaip Antaną Lukšą, Ariogalos sąskrydžio maestro Antaną Vizbarą, žemės ūkio viceministrą Vytautą Grušauską, Kreivakiškio sąskrydžio šeiminką Vidmantą Palujanską ir daugelį kitų puikių žmonių.

Žala atlyginama

(atkelta iš 2 psl.)

Kuris numato, kad tada, kai nukentėjusysis negauna žalos atlyginimo pagal tarptautines sutartis, nuo 2003 m. sausio 1 d. ir iki tol, kol pradės jį gauti, žalos atlyginimą moka Lietuva.

Nors A.M. kompensacijos kreipėsi jau praėjus metams po to, kai įsigaliojo šis įstatymas, jam buvo išmokėta žalos atlyginimo išmoka. Maža to, jam bus išmokėta už visą laikotarpį nuo 2003 m. sausio 1 d., kai įsigaliojo šis įstatymas. Išmoka apskaičiuojama remiantis darbo užmokesčio, gauto dirbant susižalojus, dydžiu. Jei nėra duomenų apie tuometinį nukentėjusiojo darbo užmokestį, taikomas minimalus kompensavimo koeficientas (išmokos dydis – 126,14 Lt).

“Tremtinio” inf.

“Laumžirgiai” ir kiti žiogeliai

Vos spėjo valdančiosios partijos vadas ir premjeras sugrįžti iš atostogų, kai audiencijos pas jį išprašė kyšių ėmimu iš “Rubicon group” įtariamais atsistatydinęs parlamentarai Vytenis Andriukaitis. Nors ir nenorom, teko priimti bičiulį Vytenį. Juk, šiaip ar taip, ne koks nors eilinis socdemas, o vienas iš partijos vadų, netgi kartą keltas kandidatu į prezidento postą. Be to, juk tik V.Andriukaitis pastangomis “senoji” Socialdemokratų partija buvo atiduota LDDP glėbin. Dar ir partijos pavadinimą atidavė neokomunistams. Tačiau nuopelnai nuopelnais, bet bičiulis Vytenis tampa “darbo, doros ir darnos” partijai tarsi akmuo po kaklu. Pernelyg jau uolus, dažnai lenda ten, kur nereikia, o čia dar tas nelemtas kyšininkavimo skandalas, metantis šešėlį “šlovingajai” partijai. Nesvarbu, ar ėmė, ar neėmė V.Andriukaitis tuos 46 tūkstančius litų iš “Rubicon group” boso A.Janukonio, tačiau nesuteptuosius vaidinančiai partijai nesinori apsigarsinti kyšininkų gynėja. Aišku, visi puikiai žino, kad valdančiojoje partijoje tokių ne vienas ir ne du. Ima kas tik netingi. Tačiau STT ir Generalinė prokuratūra kažkodėl taikiniu pasirinko vieną V. Andriukaitį, todėl nukriaustasis savotiškai teisus vadindamas puolimą prieš jį ir kaltinimus kyšių ėmimu politiniu sąmokslu. Tikrai keisčiausia, kad vyriausiuoju sąmokslininku bičiulis Vytenis vadina ne savo partijos vadovus, o Seimo pirminką Artūrą Paulauską... Po tokio pareiškimo gali džiaugtis ir ploti Konstituciją pažeidęs ir priešaikis sulaužęs R.Paksas. Juk tas irgi didžiausiu sąmokslininku įvardijo A.Paulauską.

Beje, ambicingajam V.Andriukaičiui tikriausiai teks atsisveikinti ir su Seimo Europos komiteto pirminko ir Seimo vicepirminko postais. Seimo ir valdančiosios partijos kuluaruose jau beveik atvirai kalbama, kad šiuos postus užims partijos bičiulė Birutė Vėsaitė. Nesvarbu, kad tik trejetui mėnesių, bet tai būtų tarsi kompensacija už tai, kad nedėkinga “liaudis” neišrinko šios ponios į Europarlamentą. Kol kunkuliuoja aistros, valdan-

Ivykiai, komentarai

tieji socialdemokratai ir socialliberalai mirtinai kaunasi dėl vietų būsimųjų Seimo rinkimų sąrašuose, draskosi dėl vienmandačių rinkimų apygardų, rankas iš džiaugsmo trina rusų oligarchas V.Uspaskichas ir jo asmeninė gvardija. Visos apklausų kontoros vos ne kasdien skelbia fantastiškus V.Uspaskicho Darbo partijos reitingus. Jeigu tikėtume Rinkos analizės ir tyrimų grupės RAIT atliktos liepos mėnesio apklausos duomenimis, už V.Uspaskicho partiją ketina balsuoti net 35,2 proc. apklaustųjų, o už valdančiuosius socialdemokratų – vos 9,3 proc. Socdemų partneriai socialliberalai neperžengtų net 5 proc. barjero. Tokiu atveju Lietuvos lauktų vienvaldystė, labai panaši į kaimyninės Baltarusijos. Juk neatsitiktinai jau kalbama apie galimą apkaltą Prezidentui V.Adamkui esą už “neskaidrų” rinkimų kampanijos finansavimą. Kol oligarchas V.Uspaskichas iš specialiai sukkelto korupcinio skandalo renkasi pergalės taškus, bando save reanimuoti vadina moji R.Pakso koalicija, ambicingai pavadinta “Už tvarką ir teisingumą”. Šioje koalicijoje, be “neatsisakiusių principų” paksininkų, neobolševiko J.Veselkos, smulkiųjų žemdirbių vadu pasiskelbusio kažkokio V.Šunskio, profsąjungos “Solidarumas” lydere apsišaukusios A.Balsienės, susispietė baltarusiškos tvarkos išsiilgę ir prie dabartinės A.Brazausko valdžios nepritapę ar nepriimti kolchozų šlovintojai bei panaši smulkmė. Dabar ši prorusiška šutvė sugalvojo surengti net šešis referendumus dėl Konstitucijos ir kitų įstatymų pakeitimo. Taigi nerimsantis R.Paksas aiškiai tikisi prisiliesti prie V.Uspaskicho. Žinoma, jeigu suvirintojas iš Archangelsko priims.

Liko visai nedaug laiko iki Seimo rinkimų. Jis akivaizdžiai parodys, ar Maskvos “laumžirgiai” sugebėjo apmulkinti didelę dalį Lietuvos žmonių, kad šį kartą savanoriškai užsimestų rusiškus pavalkus.

Iki gyvos galvos...

Baltarusijos “batka” (“tėtušis”) prezidentas Aleksandras Lukašenka šventė savo vienvaldystės dešimtmetį. 1996 m. A.Lukašenka išvaikė teisėtai išrinktą parla-

mentą, surengė “referendumą” dėl Konstitucijos pakeitimo ir tapo vieninteliu “komunizmo draustiniu” vadinamos Baltarusijos diktatoriumi, turinčiu tokias galias, kokių neturi jokių kitų NVS šalių prezidentais pasivadinę valdovai. Netgi buvusioje sovietinėje Vidurinėje Azijoje. Baltarusijos prezidentą galima nebent palyginti su Turkmėnijos “turkmėnboši” (“visų turkmėnų tėvu”) S.Nikazovu. Skirtumas tik tas, kad A.Lukašenka dar nestato sau auksinių paminklų. Pagal tarptautinę organizaciją “Freedom House”, vertinančią demokratijos reitingus pasaulio valstybėse, Baltarusija iš visų 27 pokomunistinių šalių yra priešpaskutinėje – 26-ojoje vietoje. Ją lenkia tik tai Turkmėnija. Buvęs sovietų armijos “politrukas” ir kolchozo pirmininkas pavertė Baltarusiją paskutine diktatūra Europoje. Bent jau tokiais žodžiais apibūdina A.Lukašenkos režimą Europos ir JAV spauda. Tačiau vengiama rašyti, jog į panašią diktatūrą sparčiai veda Rusiją A.Lukašenkos “vyresnysis brolis” prezidentas V.Putinas. Tiesa, yra ir skirtumų. V.Putinas remiasi savo sukurtomis partijomis “Jednaja Rosija” ir “Rodina”, o A.Lukašenka net nesivargino kurti kokią nors partiją. Šalį valdo “nepartinių blokas”. Kitaip tariant, A.Lukašenkos parinkti ištikimiausi padlaižiai. Bet ir tuos “tėtušis” labai dažnai keičia tarsi pirštines. Kad neužsisidėtų.

Laisvą žiniasklaidą Baltarusijoje jau seniai visi pamiršo. Paskutiniai opozicijos laikraščiai uždaryti. Opozicijos veikėjai sukišti į kalėjimus, pabėgę į užsienį arba nužudyti. Tai buvo padaryta tragiškais opozicijai 1999 m., kai labai neaiškiais aplinkybėmis mirė bene žymiausias Baltarusijos opozicijos lyderis V.Karpenka, paskelbti “dingusiais be žinios” V.Gončiaras ir J.Zacharenka.

Vyksta totalinis šalies rusinimas. Baltarusijoje jau beveik neliko mokyklų, kur dėstoma gimtąja kalba. Užtat pagal kalinių skaičių Baltarusija užima “garbingą” penktą vietą pasaulyje. Sodinami visi, kurie išdrįsta pasakyti kokį žodį prieš “batkos” režimą. O verslininkai, iškilūs kultūros veikėjai paskelbti vos ne liaudies priešais. Tiesa, norėdamas pademonst-

ruoti tai pačiai liaudžiai savo principingumą, dėdamasis vieninteliu kovotoju su korupcija, A.Lukašenka nevengia patupdyti už grotų arba išversti iš aukštų valdžios kėdžių ministrų, didelių įmonių direktorių, kitų aukštų pareigūnų apšaukdamas juos sabotuotojais ir vagimis. Tokiu būdu diktatorius siekia užmaskuoti vis didėjančius ekonominius sunkumus.

Bet ir to dar maža. A.Lukašenka siekia sukurti lyg ir pasaulio slavų valstybę, į kurią, be Rusijos ir Baltarusijos, įeitų Ukraina, netgi Bulgarija ir Serbija. Ką ten pasaulio slavų valstybė! Baltarusijos diktatoriaus planai išties globaliniai. Jau senokai A.Lukašenka perša savo idėją sukurti “strateginę ašį”. Šios ašies valstybėmis būtų Rusija, Kinija, Iranas, galbūt Indija. Deja, idėja apie atsvarą “Amerikos imperializmui” užsikrėtė ne tik A.Lukašenka, bet ir gana įtakingi Kremliaus politikai.

Be to, A.Lukašenka dosniai ir pigiai pardavinėja ginklus vadinamosioms “blogio ašies” tarptautinį terorizmą remiančioms valstybėms, pirmiausia Iranui ir Sudanui, stalinistinei Šiaurės Korėjai. Iki Irako diktatoriaus Sadamo Huseino nuvertimo ginklai iš Baltarusijos nenutrūkstamu srautu plaukė ir į Iraką. Dar pernai, likus kelioms dienoms iki sąjungininkų karinės operacijos Irake pradžios, A.Lukašenka skubiai pasiuntė savo bičiuliui Sadamui Huseinui beveik 200 galingų sunkvežimių MAZ, ant kurių buvo montuojamos irgi iš Baltarusijos bei Rusijos gautos raketos.

Sakydamas kalbą savo diktatorystės dešimtmečio proga Minsko “tėtušis” aiškiai užsiminė, kad norėtų būti išrinktas Baltarusijos prezidentu ir trečiajai kadencijai. Nesvarbu, kad tokio dalyko neleidžia netgi dabartinė pagal Lukašenkos kurpalį sukurta konstitucija. “Jeigu liaudis paprašys, tai teks sutikti su tokiu prašymu”, – pareiškė A.Lukašenka. O kad “paprashys” – galima neabejoti. Tiesa, yra dar vienas dalykas – kaip į tai pažiūrės Kremliaus valdovas V.Putinas. Mat Minsko diktatorius V.Putinui, vaidinančiam demokratą, gana dažnai sukelia keblių problemų tarptautinėje arenoje.

Jonas BALNIKAS

Pilietinis judėjimas "Kitas pasirinkimas" – kas tai?

(atkelta iš 2 psl.)

Dabar kaltinami imunitetą turintys pareigūnai, ką bekalbėti apie eilinius piliečius.

Paskelbti "įrodymai" – telefono pokalbiai panašūs į zuikio "baikas", nors kai kurie jų prasilenkia su pareigūno etika. Žmonės, susipažinę su įstatymų priėmimo procedūromis pasaulio parlamentuose, žino ir gali paaiškinti įstatymų paruošimo, derinimų su įvairiomis žinybomis ir specialistais, įstatymų pristatymo, klausimų, svarstymų parlamento padaliniuose procedūras, pagaliau – tris svarstymus ir balsavimus plenariniuose posėdžiuose. Tai ilgas kelias. Esant visoms stadijoms ginčijamasi, įrodinėjama, veikiama seimūnai, patarėjai. Bet tai sena parlamentų darbo ir demokratinės sistemos specifika. Kitas klausimas, kokia parlamento (Seimo) sudėtis, kas sudaro daugumą, kiek tikrųjų demokra-

tijos šalininkų. Prezidento apkalta išryškino, kad sovietinės nostalgijos ir tvarkos brangintojų gana daug.

Teisėtvarkos organų kišimasis į įstatymų leidybą be nusikaltimų įrodymo yra nusikaltimas, nes griaua demokratinę sistemą.

Stebina Specialiųjų tyrimų tarnybos vadovų drąsa pateikiant "kaltinimus" seimūnams. Kažkodėl tos drąsos pritrūko užkertant kelią Kauno šiluminės elektrinės privatizavimo ir pardavimo Rusijos kompanijai atveju, nors į pažeidimus buvo atkreipusi dėmesį Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga dar 2002 m.

Ne pilietinio judėjimo "Kitas pasirinkimas" skelbiama abstrakti kova su nomenklatura ir pranašaujama politinė agonija, bet savosios valstybės garbės, orumo suvokimas ir ugdymas turėtų būti mūsų tikslas ir vėliava.

Blogio ir neapykantos imperiją sugriovė viešumas ir tiesa. Tiesos sakymas, pagarba lietuviui ir Lietuvos piliečiui įveiks ir mūsų bėdas, pastatys užkardą imperializmui ir jo atmainoms. Turime atskleisti komjaunuolišką dvasią, vis dar tvyrančią daugelyje Lietuvoje veikiančių partijų ir institucijų. Kalbėkime apie mūsų pasiekimus, lyginkime savo ir kaimynų bėdas ir rūpesčius. Nei kreivas vokiečių, nei atėjęs rusas Lietuvos neišgelbės. Tik patys. Mūsų valstybingumo griovėjai turi bijoti tautos valios ir ryžto, tada pradės gerbti.

Lietuvos valstybingumo tradicija ir Vakarų demokratija turi būti mūsų vienintelis PASIRINKIMAS. Šis straipsnis skiriamas ne naujam pilietiniam judėjimui pasmerkti, bet išsiaiškinti ir bendrajai Lietuvos vardikliui ieškoti.

Arimantas
DRAGŪNEVIČIUS

Dėl Lietuvos ir Lenkijos geros kaimynystės santykių plėtotės

Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos pareiškimas LR ministrui pirmininkui Algirdui Mykolui Brazauskui

Greta pozityvių Lietuvos ir Lenkijos santykių, abipusiškai naudingo bendradarbiavimo iš Lenkijos pusės kai kurių organizacijų nepaisoma pariteto principų, kartais keliami nepamatuoti, prasilenkiantys su teisingumu, tarptautine teise ir Lietuvos Konstitucija reikalavimai.

Vienas iš Lenkijos siekių yra Armijos krajos (AK) teigiamas veiklos Lietuvoje pripažinimas bei iš to kylantis pagarbos jai ženklai, jos veiklos tęstinumo įtvirtinimas naujai kuriamose Lietuvos lenkų organizacijose, AK nusikalstamos veiklos Lietuvoje prilyginimas Lietuvos vietinės rinktinės patriotinei veiklai. Pastarojo prilyginimo tikslas yra ne tik istorijos faktų klastojimas, bet ir AK nusikalstamos veiklos Lietuvoje maskavimas.

Armija krajoja Lenkijoje kovojo su okupantais ir jos veiklos teigiamas vertinimas nekelti abejonių. Lietuvoje veikusių AK dalinių siekiai ir veikla vertintina neigiamai (tai nustatė Lietuvos Respublikos Vyriausybės komisija AK veiklai įvertinti). AK planai buvo vėl atplėšti Lietuvos sostinė Vilniū ir jos rytinė dalį, net okupuoti visą Lietuvą (tai liudija Bernardinų bažnyčioje rasti AK dokumentai).

Karo metu AK daliniai vykdė Vilnijos krašto "etninį valymą", nužudė apie 4000 civilių gyventojų ir 500 Vietinės rinktinės karių bei policininkų.

Žinodami iš netolimos praeities einančių valstybiškai neleistinų pretenzijų gyvybingumą, ką akivaizdžiai parodė Rytų Lietuvos "autonomininkų", sutampančių su prosovietinės "Jedinstvos" siekais, veiksmams, draugiškų ir stabilių santykių su Lenkija vardan bet kokie susitarimai, bendros deklaracijos neturi žėisti tarptautinės teisės, lietuvių tautos ir valstybės teisės, orumo bei tradicijų, neturi likti galimybių Lietuvoje kurtis kitos valstybės vardu organizacijoms, padariusioms žalą Lietuvos valstybei ir jos piliečiams, trikdančioms stabilumą Vilniaus krašte ir Lietuvoje.

Lenkijos kai kurių organizacijų siūlymas užmiršti, neįvertinti, nepripažinti AK vykdytų sunkių nusikaltimų verčia Lietuvos Vyriausybę ir visuomenines patriotines organizacijas, ypač Lietuvos vietinės rinktinės vadovybę paklusti kaip ir iki šiol istoriniuose susitaikymo klausimuose Lenkijai. Tai atviras spaudimas Lietuvai. Tik Lenkijai pripažinus AK veiklą Lietuvoje kaip nesuderinamą

su teisingumu ir žmogiškumu, Lietuva ir Lenkija, kaip lygiateisės valstybės, NATO ir Europos Sąjungos narės, galėtų pasakyti, kad atėjo susitaikymo metas ir diplomatai gali paduoti šiuo klausimu vienas kitam rankas. Tada galėtume išreikšti apgailėstą, kad dėl mūsų nesantikos ir ginkluotų susirėmimų nukentėjo civiliai gyventojai, atsiprašyti nukentėjusiųjų ir jų artimųjų.

Todėl pasigirdus iš Lenkijos pusės pasirašyti Lenkijos armijos krajos ir Lietuvos vietinės rinktinės atstovų bendrą susitaikymo deklaraciją reikėtų:

1. Sulaukti galutinio Generalinės prokuratūros įvertinimo dėl AK, veikusių Lietuvoje, teisėtumo ir jos veiklos padarinių.

2. Teisiškai nustačius AK veiklos Lietuvoje padarinius laukti Lenkijos viešo atsiprašymo už AK nusikalstamą veiklą.

3. Neleisti steigti (neregistruoti) Lietuvoje visuomeninių ar politinių organizacijų, susijusių su AK vardu ir jos idėjomis.

Tik įvykdžius šias sąlygas galima bendra deklaracija tarp AK ir Vietinės rinktinės, Lietuvos ir Lenkijos Vyriausybių.

Ar tikrai vėjus skirtas mažinti politinę korupciją

(atkelta iš 1 psl.)

Jeigu Lietuvoje tokie pokalbiai laikomi korupcija, ar tai turėtų reikšti, kad bet koks verslo lyderių pareiškimas dėl įstatymų leidybos (spausdintas ar paskelbtas per televiziją) yra korupcinis, nes juo taip pat siekiama paveikti Seimo narių nuomonę? Jeigu taip galvotume, būtų absurdiška ir pažeistų elementarią verslininkų teises ginti savo interesus. O skaitant komisijos išvadą atrodo, kad yra manoma būtent taip.

Ar tikrai bet koks Seimo nario pokalbis ar susitikimas su verslininku *a priori* turėtų būti laikomas įtartinu?

Ar Seimo narių sutikimas susitikti su verslininko siūlomais ekspertais, kad būtų išklausyta jų nuomonė dėl svarstomo įstatymo, reiškia, kad Seimo nariai yra korumpuoti ar pažeidžia tarnybinę etiką? Ar kaltinimai dėl tokių susitikimų reiškia, kad Seimo nariai to negali daryti? Nes būtent taip aš suprantu kai kuriuos kaltinimus, formuluojamus Antikorupcijos komisijos išvadose. Turiu pasakyti, kad draudimas Seimo nariams susitikti su įvairių interesų grupių atstovais arba ekspertais būtų beprecedentis visame normaliaame Vakarų pasaulyje.

Ar gali Seimo nariai verslininko prašyti savo partijai paramos? Atrodytų, kad tą teisę jie turi.

Ir paskutinis dalykas: ar partija, prašiusi ar gavusi tokią paramą, gali išklausyti tokio verslininko nuomonę dėl svarstomų įstatymų, ar tai jau yra draudžiama kaip korupcijos apraiška? Vėgi turiu pasakyti, kad Vakaruose tai nėra laikoma korupcija tol, kol toks verslininkas traktuojamas lygiai taip pat kaip ir kiti verslininkai.

Štai tokie klausimai iškykla apmąstant pastarųjų savaitių įvykius. Be abejo, tai yra retoriniai klausimai, į kuriuos neradus tikslių atsakymų visa kova su korupcija politikoje lengvai gali pavirsti absurdu ir kova ne su realia korupcija, o su pačių susigalvotais "vėjo malūnais" ar politiniais oponentais. Politinė sistema negali veikti be normalių santykių tarp partijų ir verslo ar kitų interesų grupių ir šie santykiai negali būti skelbiami totaliai korupciniais. Tokių požymių dabartiniame kovos su korupcija vajuje matyti ir tai jaudina, nes kuria pavojingus precedentus.

Tenka pastebėti, kad pastarųjų kelių savaitių įvy-

kiuose tiriant vadinamąjį Seimo korupcinį skandalą buvo matyti labai daug rinkimų kampanijos elementų. Todėl ir kyla natūralus klausimas: ar šiandieninis kovos su korupcija vėjus yra tikrai skirtas tam, kad Lietuvoje sumažėtų politinės korupcijos, ar tik tam, kad kieno nors reitingai padidėtų. Noriu pastebėti, kad reitingų didinimas pasinaudojant tarnybine padėtimi taip pat yra korupcija ir tai turėtų atsiminti tie, kurie Seime vadovauja kovai su korupcija.

Ir paskutinis dalykas, kurį dar norėčiau paliesti, – tai permainos partijų gyvenime. Džiugu, kad pagaliau sukruuto valdančioji dauguma, kad sukruoto kairė ir ėmė jungtis, kad socialliberalai pagaliau rado savo partnerius, be kurių jų ėjimas į Seimo rinkimus būtų tik rinkėjų balsų švaistymas. Džiugu, kad valdančioji koalicija pradėjo kalbėti apie poreikį stabdyti populizmą ir radikalių jėgų įsivyravimą kitos kadencijos Seime. Tikrai nesinorėtų, kad pagrindiniu šios koalicijos trejų metų veiklos rezultatu taptų pačios koalicijos išugdyto V. Uspaskicho pergalė Seimo rinkimuose.

Būtų gerai, jeigu bent kiek sustiprėjusiai kairiajai koalicijai pavyktų susigrąžinti bent dalį savorinkėjų, perėjusių pas V. Uspaskichą. Bet ir to, mano manymu, Lietuvai yra maža. Didžioji šiandieninės valdančiosios koalicijos bėda yra savotiškas sąstingis, kai nebesugebama pateikti jokių naujų idėjų ar iniciatyvų ir plaukiama pasroviui. V. Uspaskichas kalbasi su tais, kuriems vakar ("prie sovietų") gyventi buvo geriau nei šandien, A. Brazausko pagrindinis lozungas – stabilumas, kuris tampa vis panašesnis į pavargusių žmonių stagnaciją, tuo tarpu veržlioji modernioji Lietuva, kuri džiaugiasi Lietuvos naryste Europos Sąjungoje, yra pasiilgusi visai kitokios – veržlios ir energingos, Lietuvą naujoms pergalėms telkiančios politikos. Tokiai Lietuvai reikalinga tikra dešinioji politika, ją formuojanti politinė jėga, telkianti tokiam politiniam veikimui pasiruošusius Lietuvos žmones.

Atsvara populizmui gali būti ne stagnacija, o veržimasis į europietišką gerovę visiems. Tam reikia politinės išminties ir politinės valios. Mes esame ne vieną kartą įrodę, kad to mums netrūksta. Ir jeigu prie mūsų prisidės kitos dešinėsios jėgos, manau, šią perspektyvą Seimo rinkimuose galėsime įgyvendinti.

(atkelta iš 1 psl.)

1988-1989 m. žiemą atsi-
žvelgiant į daugelio buvusių
tremtinių norą "Tremtinio"
klube buvo nuspręsta organi-
zuoti pirmą ekspediciją į Si-
birą padėti buvusiems trem-
tiniams persivežti savo arti-
mųjų palaikus.

Pagal mano rekomendaci-
ją pirmąją Sibiro vietoje bu-
vo pasirinktas Igarkos mies-
tas, nes ten dar gyveno lietu-
vių ir buvo kompaktiškos
lietuvių kapinės. Atsakin-
gais buvom paskirti A.Pet-
rokas ir aš.

Prasidėjo paruošiamieji
darbai. Kadangi tokio pobū-
džio ekspedicija buvo ruo-
šiama pirmą kartą, teko kon-
sultuotis su gydytojais apie
saugumo priemones kasant
palaikus. Buvo sudaromi
ekspedicijos dalyvių sąra-
šai, renkamos lėšos, užsako-
mi bilietai ir specialus lėktu-
vas palaikams pargabenti.
Daug įmonių atsiliepė į
"Tremtinio" klubo prašymą
padėti šiai akcijai pinigais.
Pinigai buvo pervedami į
"Tremtinio" klubo sąskaitą.
Ekspedicijos atvykimas į
Igarką buvo derinamas su
vietos valdžia.

Buvo žmonių Lietuvoje,
kurie nesuprato šios ekspe-
dicijos svarbos arba netikė-
jo artėjančių permėnų sėk-
me. Pvz., J.Paleckis atsisakė
padėti gauti papildomų bilie-
tų reisui Maskva-Igarka mo-
tyvuodamas tuo, kad tai ne jo
veiklos sritis. Todėl vietoj
planuotų 50 žmonių į Igarką
išvykome tik 20 žmonių: 16
buvusių Igarkos tremtinių,
žurnalistas R.Yla ir operato-
rius V.Dekšnys, taip pat du
istorikai: A.Markūnas ir J.Ju-
revičius, kurie, be savo tie-
sioginio darbo, Igarkoje pa-
dėjo kasti palaikus grupės
moterims.

Tarp grupės dalyvių buvo
ir buv. tremtinė vilnietė a.a.
Nijolė Šimulionienė. Tai ji
užaugino sūnų patriotą, ku-
ris žuvo Sausio 13 d. ginda-
mas Lietuvos Nepriklausomy-
bę.

Iš viso 1989 m. "Tremti-
nio" klubas suorganizavo 3
grupes. Į Igarką išvykome
dviem grupėm: birželio 29 d.
mūsų 20 žmonių žvalgybinė
paruošiamoji, liepos 16 d.
A.Petroko vadovaujama pa-
grindinė 120 žmonių grupė.

Liepos 5 d. išvyko V.Gem-
becko, A.Jankaus ir A.But-
kevičiaus 15 žmonių grupė
prie Laptevų jūros.

Atvykę į Igarką ir apsigy-
venę, ekspedicijos dalyviai
tuoj pat nuskubėjo į kapines
pagal turimas senas kapų
nuotraukas, kryžius, tvoreles
ir šalia palaidotų pažįstamų
kapus ieškoti savo artimųjų

kapų. Iš 16 atvykusių buvu-
sių igarkiečių savo artimųjų
palaikus surado tik 12. Nera-
do kapų ir tie, kurių artimieji
buvo palaidoti naujosiose, t.y
antrosiose, kapinėse. Jų ka-
pai nežinomi, nes po 1962 m.
vasarą Igarkoje kilusio gais-
ro šių kapinių vietoje, kur bu-
vo palaidotas ir mano tėvelis,
buvo nutarta statyti naują
mikrorajoną, todėl kapinės
buvo panaikintos. Vietiniai
Igarkos gyventojai savo arti-
mųjų palaikus persikėlė į nau-
jiasias kapines (trečiąsias), o

Pirmosios ekspedicijos iš Igarkos atvežti palaikai Kėdainių
aerouoste

likusius palaikus miesto val-
džios nurodymu turėjo per-
kelti specialiai tam pasamdy-
ta brigada. Tačiau ši brigada
dirbo "stachanovietiškai",
nedidelę dalį palaikų perkė-
lė į bendrą kapą, o kiti liko po
buldozeriu sulyginta žeme.
Toje vietoje buvo pastatytas
naujas mikrorajonas. Iki šiol
neaišku, kurie palaikai buvo
perkelti į bendrą kapą, o ku-
rie liko gulėti po šiuo mikro-
rajonu, amžinojo įšalo žemė-
je. Labai gaila, kad apie ka-
pinių naikinimą niekas ne-
pranešė į Lietuvą.

Po to apsirūpinom įran-
kais ir aptvarkėm kapines,
nes jos buvo apgailėtinos
būklės: dalis kryžių ir tvore-
lių išvartyta, viskas užaugę
krūmais ir medeliais. Tvar-
kant kapines daug prisidėjo
liepos 5 d. į Igarką atvykusi
R.Bakučio vadovaujama jau-
nimo grupė. Vėliau atvykus
pagrindinei A.Petroko 120
žmonių grupei R.Bakučio va-
dovaujamas jaunimas labai
daug padėjo iškasant pala-
ikus, gaminant karstus ir atlie-
kant kitus sunkesnius dar-
bus, nes tarp atvykusių buvu-
sių tremtinių buvo daug ne-
darbingo amžiaus žmonių.
Šių grupių nuveiktą darbą ap-
rašė žurnalistė V.Čeplevičiū-
tė 1989 m. "Komjaunimo tie-
soje" (Nr.164-167).

Palaikų kasimą amžinojo

įšalo žemėje vadinti "kasi-
mu" galima labai sąlyginai,
nes žemė Igarkoje yra kaip
asfaltas Lietuvoje. Buvo pa-
sigaminti specialūs įrankiai:
prie metalinio laužtuvo galo
privirintas kirvis. Tik tokiu
įrankiu galima įveikti įšalą.
Tai buvo labai sunkus darbas.
Buvusieji tremtiniai jau seny-
vo amžiaus ir dalis – moterų.
Buvo gaminami ir cinkuoti, ir
mediniai karstai. Gamindami
juos buvę tremtiniai pasirodė
esą nagingi meistrai: patys at-
liko skardininkų, stalių ir ki-

Lietuvos gyventojų apsi-
sprendimo nereikėtų jų va-
dinti "liaudies priešais."

Po tokios kalbos salėje pa-
sigirdo plojimai. Vietiniai
igarkiečiai - rusai labai prag-
matiškai numatė tolesnę Lie-
tuvos įvykių eigą: jeigu buvę
tremtiniai atvažiavo išsivež-
ti savo artimųjų palaikų, tai
Lietuva tikrai išeis iš Sovietų
sąjungos sudėties.

Reikia pažymėti, kad Igar-
kos valdžia buvo palankiai nu-
siteikusi mūsų atžvilgiu ir
daug mums padėjo (nakvyne,
medžiagomis, transportu ir
t.t.). Išsikalbėjus paaiškėjo,
kad daugelis iš jų buvo 1933-
1937 m. tremtinių palikuonys.
Buvo suorganizuotos ir
krepšinio varžybos tarp eks-
pedicijos dalyvių ir vietinių
igarkiečių.

Mes suorganizavom ir pa-
žintinę išvyką malūnsparniu
į Jermakovo lagerius, kur
1949-1953 m. kaliniai tiesė
per tundrą geležinkelį
Salechardas-Igarka-
Norilskas. Šį geležinkelį,
kaip ir daugelį kitų garsių
Stalino statybų, statė Berijai
pavaldūs GULAG'o kaliniai,
tarp jų ir lietuviai. Kasant nuo
išsekimo ir bado mirė tūks-
tančiai ten dirbusių kalinių.

Liepos 28 d. lėktuvas su
palaikais iš Igarkos ir nuo
Laptevų jūros nusileido Kė-
dainių aerouoste, jį sutiko
įspūdinga daugiataukstantinė
minia. Gedulo muzika, gėlės
ir Trispalvės ant iš lėktuvo iš-
nešamų karstų. Iš Igarkos į
Lietuvą buvo atsivežta 120
palaikų ir 20 palaikų nuo
Laptevų jūros. Tai buvo pra-
džia neturinčios analogo pa-
saulio istorijoje akcijos grą-
žinti artimųjų ir giminių pa-
laikus į savo gimtinę.

Visą organizacinį darbą
sutinkant 1989 m. atvežtus į
Lietuvą palaikus gerai atliko
"Tremtinio" klubo darbuoto-
jai ir tarybos pirmininko pa-
vaduotojas J.Čivilis.

1990 m. organizuojant
platesnio masto ekspediciją
"Tremtinio" klubas paskyrė
mane palaikų pervežimo ko-
ordinatoriumi. Po pirmos
ekspedicijos sėkmės buvo ne-
taip baisu suorganizuoti 12
ekspedicijų į Krasnojarsko
kraštą, Irkutsko ir Tomsko
sritis, Vorkutą, iš kurių ma-
žesnės grupelės išsiskirstė į
įvairias platus Sibiro vieto-
ves. Žiemą "Tremtinio" klu-
bas ruošėsi šioms ekspedici-
joms, ieškojo lėšų, iš anksto
pagamino daug cinkuotų
karstelių, kuriuos jau iš Lie-
tuvos vežėsi ekspedicijų da-
lyviai. Už kelionę didžioji
dalis ekspedicijų dalyvių su-

simokėjo patys, bet daug lė-
šų pervedė šimtai Lietuvos
įmonių konkretiems ekspedi-
cijų dalyviams ir bendroms
ekspedicijų išlaidoms. Gaila,
kad tuometinę Vyriausybę ši
kilni akcija nedomino ir lėšų
"Tremtinio" klubui ekspedi-
cijoms finansuoti neskyrė.
Jeigu buvusių komunistų at-
gaila būtų buvusi nuoširdi,
tai jie tikrai būtų skyrę lėšų
arba valstybiniu mastu orga-
nizavę palaikų pervežimo
ekspedicijas.

Man teko koordinuoti gru-
pių organizavimo, lėktuvų
užsakymo, skrydžių optima-
laus tvarkaraščio sudarymo
darbus. Sudarytų ekspedici-
jų ir grupių aprūpinimu bei
išskridimu rūpinosi išrinkti
ekspedicijų ir grupių vadovai
bei "Tremtinio" klubo skyrių
pirmininkai.

Didelį darbą organizuo-
jant 1990 m. ekspedicijas at-
liko A.Lukša, A.Šimėnas iš
Panevėžio, S.Žukauskas iš
Vilniaus, taip pat Šiaulių,
Klaipėdos ir kitų miestų
"Tremtinio" klubo skyrių pir-
mininkai ir darbuotojai.

Per "Tremtinio" klubo or-
ganizuotas ekspedicijas buvo
atsivežta į Lietuvą apie 1500
palaikų. Tai tik labai maža
dalelė Sibire mirusių tremti-
nių. Tūkstančiai buvusių
tremtinių kapų baigia išnykti
Sibiro platybėse. O kur dar
jau seniai išnykę buvusių po-
litinių kalinių kapai? Jų jau
niekas nerai ir palaikų nepar-
siveš. Artimųjų ausyse ilgai
dar skambės mirusiųjų ir am-
žinai Sibiro platybėse liku-
siųjų dainuotos dainos žo-
džiai: "Pavasarių paukščiai į
tėviškę grįžta, o mes ar sugrį-
šim kada?.."

Dar kartą dėkoju ekspedi-
cijų grupių vadovams, daly-
viams, rėmėjams ir buvusio
"Tremtinio" klubo ir jo sky-
rių darbuotojams už pagalbą
ir džiaugiuosi, kad visos
"Tremtinio" klubo organi-
zuotos ekspedicijos vyko
sklandžiai.

* * *

Liepos 3 d. Kaune įvyko
pirmos palaikų pervežimo iš
Igarkos ekspedicijos dalyvių
susitikimas. Lietuvos Res-
publikos Prezidento rūmuose
buvo pareikšta l.e. LR Pre-
zidento pareigas A.Paulaus-
ko padėka grupei žmonių,
kurie skatino ir rėmė pirmąją
ekspediciją į Igarką. Padėka
pareikšta ekspedicijos daly-
viams: A.Markūnui, J.Jurevi-
čiui, R.Ylai, V.Dekšniui,
V.Putnai, ir rėmėjams: J.Ke-
liočiui, L.Turauskui, Z.La-
pinskiui.

Buvęs palaikų
pervežimo koordinadorius
dr. Vytautas PUTNA
Autoriaus nuotr.

Naujos knygos

Eilėraščiai žuvusiam sūnui

Į "Tremtinio" redakciją užėjęs svečias mandagiai pasisveikino ir ištiesė nedidelę knygelę "Pro metų šakas". Tai rumšiškietis Stasys Daunys. "Ši - jau septintoji mano poezijos knygelė. Ją skiriu tragiškai žuvusiam sūnui (taip pat poetui) Vaidotui. Gal Dievas duos laiko ir išleisiu dar vieną kitą", - šypsodamasis kalbėjo svečias.

Kartu prisiminėme tą lemtingą 1995-ųjų oro balionų šventę, kurios metu žuvo gabus ir jaunas poetas Vaidotas Daunys. Aš tik dabar sužinojau, kad ir jo tėvas rašo eiles.

Stasys Daunys gimė Šiaulių aps. Papilės valsč. Auksučiu kaime. Nors tėvai sūnų "ruošė" ūkininkauti, Stasys mokslus kryo labiau nei žemės ūkį. Jį traukė išvykos po kraštą, pradėjo dalyvauti ekspedicijose, domėjosi etnografija, istorija, literatūra. Pakviestas P. Bugailišio dirbo Šiaulių "Aušros" muziejuje Etnografinio sk. vedėju. Vėliau Vilniuje direktoriavo A. Puškino muziejuje, Liaudies švietimo komisariato muziejuje dirbo skyriaus inspektoriumi ir kt. Teko dirbti Lietuvos mokslų akademijos Istorijos instituto archeologinių ekspedicijų etnografu. Kiek vėliau - kiti "institutai"... 1949 m. S. Daunys bu-

vo areštuotas ir šešerius metus praleido Sverdlovsko lageriuose.

- Čia sutikau daug šviesių žmonių, kurie nepaisydami sunkumų ir nepriteklių rašė eiles ir prozą. Po pluoštelį kūrybos ne vienas jų parsivežė į Lietuvą, - sakė S. Daunys. - Taip padariau ir aš.

Prie Rumšiškių kuriamame Liaudies buities muziejuje S. Daunys pradėjo dirbti skyriaus vedėju. Jam buvo pavesta rengti muziejaus miestelio ekspoziciją. Tai buvo ir atsakinga, ir įdomu. Teko atlikti etnografinius tyrinėjimus, rinkti istorinę medžiagą, ją sisteminti. S. Daunys, kaip etnografas, nemažai pasidarbavo tyrinėdamas atskirų Lietuvos regionų pirtis ir išleido knygą "Pirtis kaimo kultūroje". Buvo sumanęs rašyti disertaciją "Pirtis sodyboje, buityje ir papročiuose", tačiau laiku stabtelėjo, nes buvo įspėtas, kad dėl tremties savo darbo neapgins.

Pirmoji poezijos knygelė "Šiaurės lyguma" išspausdinta 1986 m. Tai buvo pirmas žingsnis, kuris jį atvedė į literatūros ir kultūros almanacho klubą "Nedėja" ir pasodino į vyr. redaktoriaus kėdę. Juo S. Daunys tebėra ir šiandien. Šis užsiėmimas pamalonina Stasio Daunia sie-

Stasys Daunys

lą, nes dažnai tenka bendrauti su meno žmonėmis. Kai savo pašnekovo paklausiau, kurie mūsų tautos poetai "giliausiai į dūšią įkrite", S. Daunys taip atsakė: "Na - kas be ko - Aistis, Justinas Marcinkevičius, Marcelijus Martinaitis. Tai - senoji karta, o modernistų kūrybos nesuprantu ir ja nesidomiu."

S. Daunys apdovanotas Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių medaliu.

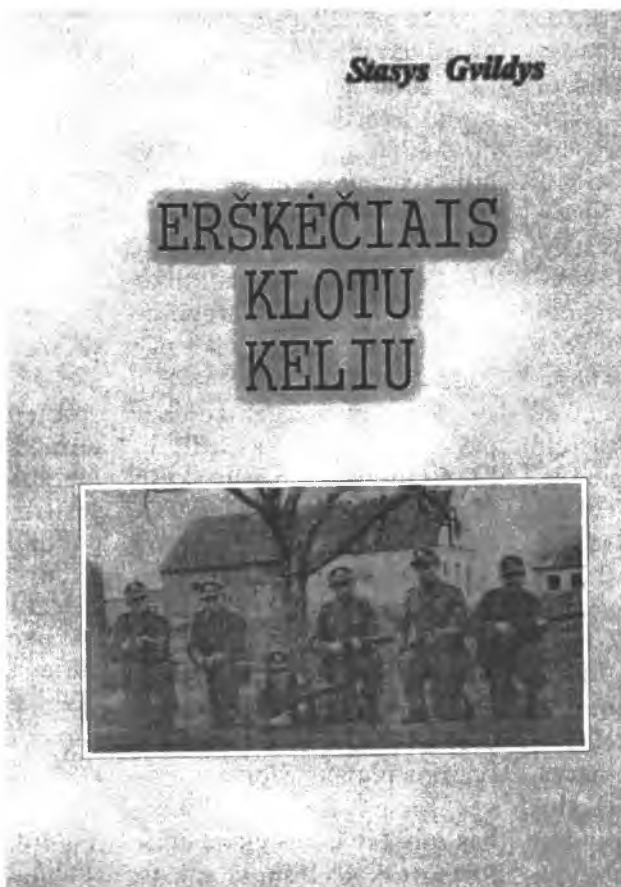
Septintoji poeto knygelė "Pro metų šakas" kupina skausmo, gilios filosofijos ir susimąstymų. Tai liudija ir įrašas tituliniam lape: sūnui Vaidotui atminti. "Kas pašaukė tave anapus laiko/ kad nesutilpęs šiame gyvenime/ be laiko išėjai į ten, / kur laiko nebėra—" (eil. "Tarpupyje").

Aušra ŠUOPYTĖ

Nelengvos kelionės dienoraštis

Pasirodė penktoji kario savanorio publicisto kauniečio Stasio Gvildžio knyga "Erškėčiais nuklotu keliu" (2004).

Prasmingas jau pats jos pavadinimas. Kelias - nenumaldomas judėjimas pasirinkto tikslo kryptimi. Juo juk daugelis ėjo. Pakelės erškėtrožės yra gražios savo nuostabiais žiedais, tačiau jų spygliai visada simbolizavo kančią. O įvaizdis, kad kelias nuklotas erškėčiais, paakina suprasti, jog tai padarė kažkas iš šalies, iš pakelės ir, žinoma, ne mesdamas gėles kaip nugalėtojams. Tačiau kelias pasilieka keliu - per metus, per įvykius, kartų kaitą ir tas, kuris jį pradėjo maršams aidinti, turi ką pasakyti sutiktajam gyvenimo kely ar taip pat išsirengusiam į nelengvą savo me-

to žygi. O šis prasmingas sakymas turi ne tik grakščias savo formas (atsiminimai, eilėraščiai, nuotraukos, dienoraščio ištraukos), bet ir gyve-

nimo kraštutinių užgrūdintą, jo logikos patikrintą turinį. Nepadailintą, gal kariškai tiesmukiškai, bet sąžiningai atvirą. Belieka tik stebėtis, kad gimtos šalies patriotas, praėjęs negailingą karo baisenybes, griuvėsius ir spygliuotas nelaisvės užtvartas, nepalūžta, o atranda savyje net stebuklingą eiliuoto žodžio galią ir tikėjimą amžinomis gyvenimo vertybėmis, viena iš kurių yra jokio brutalumo neįveikiamas laisvės troškimas.

Vladas BURAGAS
Lietuvos nepriklausomų
rašytojų sąjungos
valdybos pirmininkas

LGGRTC pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija skelbia pretendentų rezistentų vardui gauti sąrašą

Tęsinys

Jonas Ranonis (po mirties), partizanas, Biržų aps. ir valsč. 1944-1945 m.

Vytas Raukštas, ryšininkas, Utenos aps. Molėtų valsč. Vytauto apyg. 1945-1952 m.

Stanislova Raukštienė-Rinkauskaitė, ryšininkė, Utenos aps. Molėtų valsč. Vytauto apyg. 1946-1953 m.

Juozapas Remeika, ryšininkas, Prienų aps. Jiezno valsč. Dainavos apyg. Dzūkų rinkt. 1945-1952 m.

Ona Remeikaitė, rėmėja, Rokiškio aps. Juodupės valsč. 1946-1948 m.

Antanas Remeikis, pogr. organ. narys, Tauragės aps. ir valsč. LLA 1944-1945 m.

Mykolas Romaško, rezervinis partizanas, Ukmergės aps. Širvintų valsč. 1944-1945 m.

Jonas Rusys (po mirties), sukilimo dalyvis, Kaunas 1941 06 22-28

Pranciškus (Pranas) Sabaliauskas (po mirties), ryšininkas, Rasenių aps. Jurbarko valsč. 1944-1946 m.

Bronislavas (Bronius) Salikas (po mirties), šaulys, Ukmergės aps. Šešuolių valsč. 1940-1941 m.

Vytautas Leonardas Savickas (po mirties), pogr. organ. narys, Kaunas 1948-1949 m.

Zenonas Sibitis (po mirties), partizanas, Kėdainių aps. Ariogalos valsč. 1944-1945 m.

Ona Simanavičienė-Znaidauskaitė, rėmėja, Trakų aps. Žiežmarių valsč. 1944-1947 m.

Juozas Skliaudys (po mirties), sukilimo dalyvis, Kaunas 1941 06 22-28

Jonas Stasiūnas, ryšininkas, Švenčionių aps. Adutiškio valsč. 1948-1953 m.

Genė Steponavičienė-Griškevičiūtė, ryšininkė, Ukmergės aps. Tautiškių valsč. Pliečio būrys 1944-1953 m.

Monika Stonienė-Žebelytė, rėmėja, Tauragės aps. Žygaičių valsč. 1948-1951 m.

Joakimas Subačius, ryšininkas, Švenčionių aps. Ignalinos valsč. 1946-1951 m.

Olimpija Survilienė-Suboč, ryšininkė, Švenčionių aps. Adutiškio valsč. Vytauto apyg. Roko, Pušyno būriai

1948-1953 m.

Juzė Šavelienė-Grabauskaitė, rėmėja, Marijampolės aps. Veiverių valsč. Tauro apyg. Katino būrys 1944-1951 m.

Marijona Tiškevičiūtė, pogr. spaudos platintoja, Vilnius 1974-1989 m.

Jaroslavas Tveraga, rėmėjas, Ukmergės aps. Širvintų valsč. Didžiosios Kovos apyg. Dobilio būrys 1945-1951 m.

Janina Valentina Umbražūnienė-Grigeliūnaitė, ryšininkė, Švenčionių aps. Ignalinos valsč. Tigro rinkt. 1945-1952 m.

Vladas Usinas, sukilimo dalyvis, Mažeikių aps. Sedos valsč. 1941 06 22-28

Stanislovas Užkurėlis, ryšininkas, Panevėžio aps. Troškūnų valsč. Algimanto apyg. Kuprio būrys 1945-1952 m.

Dalė Vaitauskienė-Stankevičiūtė, pogr. spaudos leidėja, Kaunas 1972-1973 m.

Ona Valūnienė-Gustaitytė, rėmėja, Marijampolės aps. Gudelių valsč. 1944-1952 m.

Juozas Vėlius, ryšininkas, Tauragės aps. Šilalės valsč. 1948-1952 m.

Juozas Visockas (po mirties), partizanas, Lazdijų aps. Leipalingio valsč. Dainavos apyg. 1944 07-1944 08

Julijonas Julius (Vozbutas) (po mirties), ryšininkas, Šiaulių aps. ir valsč. 1944 08-1944 09

Bronius Znaidauskas, ryšininkas, Trakų aps. Žiežmarių valsč. Didžiosios Kovos apyg. Serbento, Meškos būriai 1944-1946 m.

Mykolas Znaidauskas (po mirties), Trakų aps. Žiežmarių valsč. Didžiosios Kovos apyg. Serbento, Meškos būriai 1944-1947 m.

Vytautas Žibėnas, pogr. spaudos platintojas, Utenos r. 1975-1989 m.

Jurgis Žukauskas (po mirties), partizanas, Vilkaviškio aps. Vištyčio valsč. Tauro apyg. 1944-1945 m.

(B.d.)

Atsiliepiamus apie šiuos kandidatus siųskite adresu: LGGRTC pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija, Gedimino 40, Vilnius. Pasiteirauti tel. (8-5) 2314157.

Užsiprenumeruokite "Tremtinį"!

Prenumerata mėnesiui kainuoja 4,80 Lt, 3 mėn. - 14,40 Lt, 6 mėn. - 28,80 Lt, metams - 57,60 Lt. Vienas "Tremtinio" egzempliorius kainuoja 1,20 Lt. Indeksas - 0117.

Mūsų adresas: "Tremtinys", Laisvės al. 39, 3000 Kaunas.

Nepamirškite užsiprenumeruoti savo laikraščio!

Šventė Obeliuose

Obelių parapijos sielovados vadovai kunigai Juozas Kuodis ir Stasys Stanikūnas pasirūpino, kad trečiąją liepos savaitę Rokiškio r. žmonės prisimintų žuvusiuosius už Lietuvos laisvę. Mons. A.Svarinskas už mirusiųjų ir nukankintųjų vėles aukojo šv. Mišias. Po jų žmonės lankėsi kapinėse. Prie partizanų vado Balio Vaičėno kapo LPKTS tarybos narys A.Dručus papasakojo apie jo kovą ir žūtį. Čia padėta gėlių, uždegtos žvakutės. Naujosiose Obelių kapinėse, prie paminklo, kuriame įrašyta 80 pavardžių, buvo prisiminti žuvę šio krašto partizanai. Kalbėjo mons. A.Svarinskas, Obelių kunigas J.Kuodis, A.Dručus ir kiti. Choristai padainavo partizanų dainų, padėjo gėlių, uždegė žvakutes. Obelių kraštotyros ir istorijos muziejuje žmonės susipažino su gausia ekspozicija:

dokumentais, nuotraukomis, namų apyvokos daiktais, ginklais. Yra atskiras stendas, skirtas latvių partizanų veiklai. Ypač išsamią informaciją suteikė muziejaus įkūrėjas ir vedėjas A.Dručus. LR Prezidento dekretu jis apdovanotas DLK Gedimino ordinu.

Filmuota medžiaga, amžiu-

ninkų prisiminimai šventę dar labiau įprasmino. Rokiškio kraštotyros muziejaus dir. pavaduotojas A.Žulėnas padovanojo žemėlapi "Rokiškio krašto partizanų, rezistencijos dalyvių kautynių ir žūties vietas (1944-1954)". Tai pirmas toks žemėlapis Lietuvoje.

Feliksas MAŽEIKIS
Nuotr. šventės dalyviai
Obelių bažnyčios šventoriuje

ILSĖKITĖS RAMYBĖJE

Bronislava Žegunytė- Medišauskienė 1927-2004

Gimė Pakruojos r., Aleknaičių k. 1947 m. ištremta į Tomsko sr. Į Lietuvą grįžo 1957 m., apsigyveno Šiauliuose. Ištekėjo už buv. Vorkutos politinio kalinio. Užaugino sūnų ir dukrą. Buvo LPKTS Šiaulių sk. narė. Palaidota Šiaulių Ginkūnų buv. tremtinių kapinėse.
Užjaučiame artimuosius.
LPKTS Šiaulių skyrius

Petras Kaziulionis 1927-2004

Gimė S. Varėnoje, septynių vaikų ūkininko šeimoje. Būdamas septynerių susirgo ir neteko klausos. 1938 m. įstojo į Kauno kurčiųjų ir nebyliųjų institutą, išmoko rašto, staliaus ir medžio drožėjo amato, be to, labai gerai perprato fotografijos mokslus. Vėliau kaip gabus mokinys tapo šios mokyklos jaunesniųjų klasių amatų mokytoju. Okupacijos metais Petras dažnai lankydavėsis tėviškėje ir buvo pagrindinis J.Jokubavičiaus-Rugio partizanų būrio fotografas-ryšininkas. Siame būryje partizanais buvo du vyresni jo broliai (abu žuvo 1949 m.).

1947 12 19 į Sibirą išvežė tėvus ir jauniausią brolių Vytautą. Petrą paslėpė kurčiųjų ir nebyliųjų instituto direktorius J.Vajėga. Kiek aprimus Petras vėl į Kauną vežiojo partizanų spaudą bei dokumentus. Visa tai perduodavo dir. J.Vajėgai, kuris palaikė ryšį su pogrindžiu (vėliau suimtas). Tėvai Sibire mirė iš bado, palaikiai parvežti.

Petrui pripažintas Laisvės kovų dalyvio statusas
Nuoširdžiai užjaučiame žmoną Birutę, dukrą Laimutę, paskutinį šios šeimos narį velionio brolių Vytautą, gimines ir artimuosius.
LPKTS Varėnos skyrius

Stanislovas Paukštys 1957-2004

Gimė Krasnojarsko sr., tremtinių šeimoje. 1985 m. baigė Vilniaus universitetą ir įgijo gydytojo pediatro kvalifikaciją. 1991 m. suteikta gydytojo pediatro II kategorija, 1997 m. - gydytojo chirurgo II kategorija.

1993-1995 m. dirbo Trakų RCL Vievio III r. ligoninėje chirurgijos gydytoju, nuo 1996 m. - Trakų RCL ambulatorinės chirurgijos gydytoju. Nuo 1998 m. dirbo Elektrėnų GMP stoties direktoriumi, po įstaigos reorganizacijos - VšĮ Elektrėnų greitosios medicinos pagalbos stoties direktoriumi.

Aktyviai dalyvavo politinėje ir visuomeninėje veikloje, buvo LPKTS narys ir Elektrėnų sk. pirmininkas.

2004 03 24 atsisakė direktoriaus pareigų pasirinkdamas Elektrėnų savivaldybės tarybos nario mandatą.

Nuoširdžiai užjaučiame šeimą ir artimuosius.
LPKTS Elektrėnų skyrius

Bernardas Vosylis 1921-2004

Gimė Marijampolės aps., Veiverių valsč., Ragavos k., gausioje šeimoje. Baigęs Veiverių progimnaziją, elektriko specialybės žinių siekė Kauno politechnikume. Kai Lietuvoje buvo formuojama Vietinė rinktinė, B.Vosylis tapo aktyviu jos kariu. Sovietams okupavus Lietuvą kalintas Komijoje, Vorkutos lageriuose. Grįžęs vedė, su žmona Eugenija užaugino keturis vaikus. Atkūrus nepriklausomybę aktyviai dalyvavo LPKTS veikloje, buvo renkamas į Kauno sk. tarybą. Paminklai Šilavote Tauro apyg. Geležinio Vilko rinkt. nariams, Veiveriuose, Skausmo kalnelė, Tauro apyg. Geležinio Vilko rinkt. vadui J.Stravinskui-Žiedui ir žuvusiems 9 partizanams atminti bei kiti - tai ir B.Vosyliaus nuoširdaus darbo dalis. Buvo aktyvus LVRK sąjungos narys. Jam suteiktas Lietuvos kario savanorio statusas, apdovanotas Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių medaliu, LPKTS I laipsnio žymeniu "Už nuopelnus Lietuvai".

Palaidotas Kaune, Romainių kapinėse.
Liūdime kartu su šeima.

LPKTS valdyba,
"Tremtinio" redakcija

XIV tarptautinis sąskrydis "Laisvės ugnis - ateities kartoms"

Ariogaloje 2004 08 07
Programa

9.30-10.30 val. sąskrydžio dalyvių ir svečių atvykimas prie Ariogalos parapijos bažnyčios. Savarankiškas gėlių padėjimas kapinėse.

9.30-10.45 val. transporto sustatymas.

10.45-11.15 val. Laisvės kovų dalyvių eisena nuo bažnyčios į slėnį.

11.20-11.55 val. moksleivių ir jaunimo eitynės į Dubysos slėnį.

12-14 val. sąskrydžio atidarymas. Visų dalyvių bendra malda, legendinių dainų koncertas. Jungtinė programa.

14.30-16 val. tautinė jaunimo popietė su Laisvės kovų dalyviais. Pavienių kolektyvų ir atlikėjų koncertai 3 stadiono scenose: Poezijos ir vaidybos, Dainos ir muzikos, Oratorių kalbų ir pasakų. Bendros atsivežtų sumuštinių ir saldumynų vaišės.

16-17 val. tiesioginė sąsąuka su pasaulio kontinentais, Lietuvos kariuomenės ir karinių oro pajėgų programa.

17-18 val. moksleivių ir jaunimo komandų apdovanojimai.

18-21 val. Lietuvos žvaigždžių koncertas sąskrydžio dalyviams.

Meno kolektyvų ir pavienių atlikėjų repertuaras laisvas, akompanimentas savarankiškas. Kūrinius trumpinkite, dainuokite 2-3 posmus. Generalinės repetacijos nebus. Labai pikti eilėraščiai, pasisakymai ir kūriniai nepageidaujami. Kartu dainuosime ir giedosime L.Abariaus "Šv. Mišias", "Lietuva brangi", "Už Raseinių ant Dubysos", "Kur giria žaliuoja", "Kas tėvynei nusilenks".

Atsiliepkite!

Aš, Irena Najulytė, 1947-1948 m. Telšių r. Tryškių mstl. mokykloje vienoje klasėje mokiausi su Elyte VILKAITE. Ji buvo grįžusi iš Sibiro. 1948 05 22 mane su tėvais išvežė į Sibirą, o ją vėl išvežė 1949 m.

Žinau, kad ji grįžusi, gyvena kažkur netoli Vilniaus. Norėčiau su ja susitikti. Rašyti: Irenai Najulytei-Kekienei, Medvėgalio g. 9, Telšiai. Skambinti tel. (8-444) 54723.

Užjaučiame

Dėl ilgamečio LPKTS nario, Lietuvos vietinės rinktinės kario savanorio

Bernardo VOSYLIAUS mirties nuoširdžiai užjaučiame žmoną bei artimuosius.

LPKTS valdyba ir
"Tremtinio" redakcija

Skelbimai

Rugpjūčio 14 d. 10 val. Pavenėžio Švč. Trejybės bažnyčioje mons. A.Svarinskas aukos šv. Mišias už Bendrojo demokratinio pasipriešinimo sąjūdžio (BDPS) prezidiumo pirmininko a.a. plk. V.Selioko-Gintauto šeimą. Kartu paminėsime jo 100-ąjį gimimo jubiliejų (1904 08 15).

Kviečiame dalyvauti.
LLKS

Rugpjūčio 21 d. (šeštadienį) Merkinės kryžių kalnelėje minėsime Dzūkijos partizanų karo pradžios prieš sovietų okupantus 60 metų jubiliejų. 11 val. - šv. Mišios Merkinės bažnyčioje, po šv. Mišių - eisena į Kryžių kalnelį, iškilmingas minėjimas prie koplyčios. Skambės chorų ir ansamblių atliekamos partizanų dainos.

Rugpjūčio 21 d. (šeštadienį) Anykščių r. bus šventinami partizanų paminklai. Pradžiai 11 val. šv. Mišiomis Anykščių bažnyčioje. Po jų vyksime į partizanų žūties vietas - Margavonių k., Troškūnų sen., ir Paandrioniškio k., Andrioniškio sen. Po renginio pabendrausime prie bendro stalo.